

Ob novem letu

Tako, kakor se iztekajo dnevi staremu letu, se iztekajo tudi dnevi mandatne dobe izvršnemu in nadzornemu odboru naše sindikalne organizacije.

Prihaja novo, 1971. leto in z njim novi prijetni in neprijetni trenutki, nove težke in lažje naloge, novi uspehi in neuspehi za posameznika in vse skupaj.

Ta trenutek nam nudi možnost in dolžnost, da se bežno ozremo nazaj in naprej, da zabeležimo naše uspehe in neuspehe v dosedanjem delu, naša hotenja in prizadevanja doslej, kakor nove naloge in cilje, ki jih bomo morali reševati in jim slediti, da bi bili uspešnejši in bolj zadovoljni.

V letu 1970 smo živeli v vzdušju izrednega povpraševanja po naših proizvodih. To nam je narekovalo izredna prizadevanja in ukrepanja in mnogo potrpljenja vseh v kolektivu. Rezultati so temu primerni in ni se nam jih treba sramovati. Ugodne posledice teh rezultatov so že vidne in bodo še v bodoče. Tako smo krenili na smeješo pot na področju usposabljanja novih proizvodnih prostorov, pri nabavi nove opreme, urejevanju delovnih mest, prehrane, stanovanjske gradnje in ne na kraju pri povečanju osebnih dohodkov. Vsi ti rezultati pa niso bili plod zviševanja cen naših proizvodov, temveč plod našega izboljšane poslovanja in bili bi še neprimerno večji, če se v preteklem letu nebi zviševale cene surovin in brezglavo rasli naši vsakodnevni življenjski stroški, ki so bili najbolj pereč problem za vsakega našega delavca. Namesto, da bi si z zvišanjem osebnih dohodkov — kot rezultat uspešnejšega gospodarjenja — zviševali osebni standard, smo dejansko le krpali z inflacijo nastale negativne razlike. V takih situacijah se neizbežno pojavljajo uravnilovska hotenja, kar smo s prizadevanjem IO in razumevanjem samoupravnih organov premostili in preprečili najnevarnejši proces — proces odtekanja strokovnih kadrov, ki so in morajo biti nosilci napredka v vsakem kolektivu. Z izrednim osebnim prizadevanjem naših predstavnikov v počitniški skupnosti ZATIŠJE in z razumevajočo podporo sindikalne organizacije, uprave in samoupravnih organov, smo uspeli izpopolniti in urediti naš počitniški dom v Bašaniji, ki bo z izvršitvijo zadnje faze postal vzorna ustanova na tem področju in prijeten kraj za oddih našim članom kolektiva. Uspeli smo pa tudi s stimulacijo letovanja izven ZATIŠJA.

Naš kolektiv se iz leta v leto večja in pri 1000 zaposlenih smo veliko podjetje ter so močno skržene možnosti širšega medsebojnega spoznavanja. Da bi proces medsebojnega spoznavanja stimulirali, smo organizirali izlete v širših obsegi, organizirali kulturne prireditve, piknike, kar tudi vpliva na dobro voljo in sprošča duha. Računamo, da smo na tem področju z izrednim zalaganjem organizatorjev veliko naredili.

Proces dopolnilnega in nadaljevalnega izobraževanja je bil v zadnjem obdobju izredno aktiven, zahvaljujoč ne samo organizaciji, temveč v veliki meri tistim posameznikom, ki so se iz osebnega interesa in za interes kolektiva smelo odločili žrtvovati velik del prostega časa za pridobivanje novih znanj in kvalifikacij.

Na področju skrbi za človeka, posebno za tiste posameznike, ki so pomoči najbolj potrebni, je potekalo sinhronizirano sodelovanje med sindikalno organizacijo in KOS. V okviru razpoložljivih materialnih sredstev in dobljenih informacij smo preskrbeli večjemu šte-

vilu članov kolektiva brezplačno letovanje, ob kritičnih primerih pa nudili denarno ali materialno pomoč.

Da bi na koncu naslednjega leta z zadovoljstvom napravili pregled opravljenega dela, bo potrebno vložiti nove napore in uspehi ne smejo izostati, saj naši dosednji rezultati predstavljajo solidno osnovo v tej smeri.

Skrb za nadaljnjo mehanizacijo proizvodnje, osebni razvoj posameznika, izboljševanje življenjskih pogojev, odprava nekaterih pomanjkljivosti v nagrajevanju po delu, skrb za socialno ogrožene ali prizadete, složnost, znanje in razumevanje, so ključ k nadaljnjim uspehom.

Z željo, prispevati svoj delež k skupnim prizadevanjem za reševanje nakazanih problemov, se zahvaljujemo vsem, ki so v pretečeni dobi sodelovali in pomagali v delu sindikalnega izvršnega odbora, vsem članom kolektiva pa čestitamo k doseženim uspehom in jim želimo uspešno in srečno leto 1971.

Izvršni odbor
sindikalne organizacije

PROSLAVA ZA DAN REPUBLIKE

Tako kot lansko leto, smo tudi letos pripravili proslavo v počastitev dneva republike. Proslavo je pripravila dramska sekcija mladinske organizacije Elma pod vodstvom tov. Petra Rotarja, v sodelovanju z vojaki vojašnice Ljube Šercerja.

Proslava se je pričela ob 13. uri z uvodno melodijo Marš na Drini. Takoj nato je imel tov. Peter Rotar uvodni govor k proslavi, sledilo je nekaj recitacij in dve narodni polki, ki so jih zaigrali vojaki in so bile med prisotnimi toplo sprejete. Za poživitev programa sta poskrbela dva šalivca iz vrst vojakov, ki s svojimi šalami nista bila skopa in sta tako poskrbela za dobro voljo občinstva, sledilo je še nekaj recitacij in odigranih melodij in s tem je bila proslava pri kraju. Ob koncu proslave so se prisotni zahvalili nastopajočim z bučnim ploskanjem.

Vzpodbudno je tudi dejstvo, da so se pozivu vodje dramske sekcije odzvala tudi dekleta iz Lendave, ki so pri nas na priučevanju in lahko rečemo, da so se na svojem prvem javnem nastopu dobro izkazala.

Tudi vojaki so bili zelo navdušeni nad toplim sprejemom med tovarniško mladino, saj prav to v vojaški suknji zelo pogrešajo.

Srečko Levec

Srečno novo leto 1971

Kako bo v letu 1971

Zadnja dva meseca vsak dan preko televizije, radia in dnevnih časopisov slišimo in beremo o velikih gospodarskih spremembah, ki naj bi nastale v naslednjem obdobju.

Obravnavani predlogi na najvišji ravni v državnem merilu ne obravnavajo samo rešitve gospodarsko-finančnih odnosov med federacijo in republikami, temveč obravnavajo kontrolirano koriščenje družbene potrošnje.

Vsaka gospodinja že v svojem proračunu predvidi izdatke na podlagi dohodkov, ki se mesečno stekajo v družinsko blagajno. Največkrat le malo ostane, kar bi bilo lahko odvedeno na hranilno knjižico za nakup stanovanja, opreme, obleke in drugega. Drugi način pridobivanja teh dobrin je v obliki posojila. Ta oblika se je pokazala kot najbolj gospodarna, saj so cene vseh izdelkov nenehno rasle. Če si najel v letu 1969 za nakup pohištva 500.000 S dinarjev posojila z 8 % obrestno mero, a cena pohištva je narasla v letu 1970 za 25 %, je računica dokaj preprosta. Za primer, če bi pa cena pohištva padla, bi se pa naš »posojiljemalec« spremenil v varčevalca.

Tako med poznavalci kot nepoznavalci često slišimo vprašanja o tem, »kje smo in kam gremo s samoupravljanjem.« Odgovori na takšna vprašanja se razlikujejo od primera do primera. Kadar predlagatelj ni uspel uveljaviti predloga, včasih glasno razmišlja: »tako ne morem delati,« ali pa potihoma, »vidiš, to je pa samoupravljanje! Roke so mi zvezali.« Ko dosežemo kak pomemben uspeh, si manj roke najmanj zaslužni.

Namen tega prispevka naj bi bil s primeri prikazati pomembne ovire za hitrejšo uveljavljanje samoupravnih odnosov. Moral bi celo reči tako, da bi se vsaj vrnili na način dela naših delavskih svetov pred leti, takrat, ko je bil vsak predlog temeljito pretehtan in kritično ocenjen. Na kratko, usoda predlogov je bila na »vagi«. Kaj pa sedanjí delavski svet? Člani se poredko oglašajo in skozi to sodimo tudi njihovo zavzetost za delo na zasedanju. Moram povedati, da se poprečno člani na zasedanju oglašijo zelo poredko. Če bi razporedili razprave vseh članov po posameznih zasedanjih bi ugotovili, da

Gospodarske organizacije so morale za leto 1971 sestaviti gospodarske načrte. Sestavljeni so na podlagi realizacije prejšnjih let, upoštevajoč prirodno gospodarsko rast. Tudi naša gospodarska organizacija ima sestavljen plan po vrednosti in količinah.

Postavlja se vprašanje, ali bo mogoče v letu 1971 vso to množico izdelkov plasirati na tržišče. V kateri smeri se bo zmanjšala družbena potrošnja? Dokument o ekonomski politiki republike za leto 1971 bo vsekakor moral vsebovati glavne smernice, po katerih naj bi prišlo do stabilizacije.

Na zadnjem sestanku predstavnikov trgovskih organizacij — naših kupcev, sem skušal dobiti mnenje nekaterih dobrih poznavalcev jugoslovanskih tržnih razmer.

Naj navedem nekaj misli iz teh razgovorov, ki bi dali odgovor na zastavljeno vprašanje, kako bo s prodajo naših izdelkov v prihodnjem letu. Tov. Vladimir Greblor, dipl. ekonomist, direktor trgovskega podjetja Elektromaterial, Rijeka, pravi:

sedi ponovno stresejo na poslušalce, čeprav ponavadi ni več kaj novega povedati. Ali naj člani delavskega sveta potem še razpravljajo, se marsikdo vprašuje, ko pa se ponavadi k razpravi še oglašijo posamezni poklicni diskusanti. Tudi na dele bohalo naša zasedanja. To so ponavadi tisti, ki se razumejo na vsa mogoča področja delovanja v podjetju, predvsem pa na delo drugih.

Hotel sem povedati, da pasivnost članov delavskega sveta ni v tem, da ne bi poznali na delavskem svetu obravnavane tematike, pač pa so jim predhodni diskusanti, ki ponavadi niso člani delavskega sveta, pobrali snov za razpravo. In, da je potem tudi zaradi takega stanja delo članov delavskega sveta še težje kot sicer, ko že itak zahteva mnogo znanja in angažiranosti. Biti upravljalca ni lahka naloga, posebej še, če hoče, da so odločitve delavskega sveta res uspešne in odgovorne. Toda na žalost zmeraj ni mogoče pričakovati od članov delavskega sveta, da se bodo odločali po skritih željah ali glasnih komentarjih posameznikov.

SAMOUPRAVLJANJE TAKO KOT SAMOUPRAVLJALCI

se še niti niso vsi oglasili. Kakšno je njihovo mnenje o obravnavanih temah, ne bi mogel soditi. Vem, da s takim delom delavski svet ne more biti plodovit. Ni dovolj le pristanek z glasovanjem, tudi mnenje je sestavni del delovanja na delavskem svetu.

Ali ne gre morda tukaj tudi za nekakšno utrujenost zaradi izgovorjenih besed, ki počasi ali prepočasno dajejo rezultate? Seveda takšna pojmovanja ne nastajajo sama od sebe, pač pa jih moramo iskati v dolgotrajnih uvodnih razlagah na zasedanjih delavskega sveta. Posamezni predlagatelji so specialisti za maratonske razlage, ki največkrat ne zadenejo bistva predloga. Vemo, da je k posameznim predlogom res potrebna podrobnejša razlaga, vendar mnogokrat vzbuja tudi pomislek o nepripravljenosti predloga. Predlagatelj je verjetno drugačnega mišljenja, saj ponavadi taki razlagalci na postavljeno vprašanje ne odgovarjajo kratko, ampak svoj koš be-

čas je tisti, ki mnogokrat udeleženca zasedanja prisili, da ne sklepa primerno ali neprimerno za druge, vendar po svoji presoji.

V zadnjem času je najbrž na največje negodovanje naletel sklep o postavitvi bakelitskega oddelka v Kočevju. Kritiki takega sklepa že prerokujejo propad dolgoletnih prizadevanj o koncentraciji nekaterih strojnih kapacitet doma. Največ je govorice o preselitvi bakelitskega oddelka. Sodim, da se je delavski svet primerno odločal, če izhajam iz predpostavke tolmačenja. O tem, ali je to primerno ali najprimerneje, pa delavski svet ni sklepal. Za pravilnost in ekonomsko utemeljenost predloga pa je po našem statutu odgovoren predlagatelj, čeprav ne vem, da bi za zavajanje organov upravljanja v našem podjetju že kdo odgovarjal delavskemu svetu. Sicer pa, ugovor na primernost sklepa je možen!

Stane Ritonja

S proslave ob dnevu republike

»Tov. direktor, kaj sodite o stabilizacijskih ukrepih, ki se pripravljajo?«

»Stabilizacije brez sodelovanja vsakega posameznika, brez jasnih in realnih ekonomskih planov vseh republik, ne bo.«

»Vsekakor bo prišlo do zmanjšanja družbene potrošnje. Ali se bo to zmanjšanje odražalo na izdelkih, ki jih proizvajamo v naši tovarni?«

»Mnenja sem, da je Elma ena izmed tistih tovarn, ki bo v letu 1971 svoje izdelke plasirala v enakem obsegu, kot v letošnjem letu. Nasprotno, pričakujem celo porast prodaje inštalacijskega materiala, ker republiški ekonomski plani prav gotovo ne bodo predvideli zmanjšanja petletnega načrta stanovanjske izgradnje.«

»Tovariš direktor, na katerih področjih pa naj potem pride do zmanjšanja družbene potrošnje?«

»Omejitev bo vsekakor nastopila pri tovarnah, ki proizvajajo večje gospodinske aparate, pohištvo itd.«

»V novem stanovanju je potreben tudi hladilnik, pralni stroj in še vrsto drugih gospodinjskih pripomočkov — v prazno garažo pa sodi tudi avto!«

»Točno, toda to lahko počaka na poznejša leta, ko bodo sredstva privarčevana.«

»Ali ni najetje posojila najboljši način varčevanja?«

»Da, to je veljalo vse dotlej, dokler so cene izdelkov rasle.«

»Kakšen vpliv na prodajo naših likalnikov ima lahko prodaja proizvodov EI Niš, v obliki setov?«

»Rowenta likalnik si je odprl pot na jugoslovansko tržišče zaradi svoje kvalitete. Skrbeti morate, da kvaliteta ne bo padla. Posebno pozornost morate posvetiti servisni službi. To sta osnovna pogoja, da se vam ni potrebno bati setov.«

»Uvoz likalnikov nam je čisto iztrgal iz rok nekaj desetstotov naših likalnikov. Na tržišču so bili naprodaj po zmerno nizkih cenah. Kako gledate na ta problem?«

»Glede uvoza vam je naklonjen 'Bog sreče', ker po mojem mnenju v bodoče uvoza likalnikov ne bo. Nizka cena še ne pomeni, da se to blago tudi prodaja. Naši potrošniki so postali že precej zahtevni in raje kupujejo dražje in kvalitetnejše blago. Glavna skrb Elme naj bi bila, da proizvajate toliko, kolikor tržišče potrebuje.«

»Kaj sodite za ostalo konkurenco v inštalacijskem in izolacijskem materialu?«

»Z delitvijo programa z Elektrokontaktom ste mnogo dosegli. S pametno prodajno politiko bo Elma vodilna tovarna tudi v izolacijskem materialu. Danes je Elma poznana po kvaliteti. Postanite še popolni v asortimentu, hitro reagirajte na tržišču in ni se vam potrebno bati konkurence.«

Enake ali slične odgovore sem dobil tudi od drugih sogovornikov. Osebnost sem prepričan, da leto 1971 ne bo lahko. Tržišču bomo morali slediti še z večjo mero odgovornosti kot doslej. Dobro poznam tudi probleme proizvodnje, saj sem v njej delal vrsto let. Pred 10 leti smo v proizvodnji enostavno zaključili, da tega in tega izdelka ne bomo delali, ker smo pri njem dosegali nižjo stopnjo dohodka. Danes bi bila taka odločitev nespametna in gospodarsko škodljiva. Asortiment je potrebno brezpogojno držati, ker se bodo sicer pojavili novi proizvajalci, ki nam bodo iztrgali iz rok artikla, ki so sestavni del našega proizvodnega programa.

Proizvodni in prodajni plani za leto 1971 so izdelani. Skrb obeh služb bo morala biti, da postanejo plani stvarnost. Prav gotovo bodo tudi v letu 1971 nastali »suhi meseci«. Izgubiti ne smemo vere v sposobnost naših ljudi. Nič izmed nas si ne želi, da bi se ponovilo leto 1964 in 1965, ko smo morali poiskati delo stotini naših sodelavcev v drugih tovarnah. Nič koliko solz je bilo prelilih in prošenj izrečenih. Takrat sem bil živa priča gospodarske stiske, ki je zajela našo gospodarsko organizacijo.

Vsak izmed nas mora delati tako, da bodo postavljene naloge izvršene pravočasno. Drug brez drugega ne moremo živeti. Družina Elme je postala velika po zaslugi nas vseh. Vsak po svojih močeh pomaga dvigati njen ugled in veljavo.

Včasih se tu in tam sliši: »Kaj moremo mi navadni delavci in uslužbenici.« Ni tako! Že prvi sprejem poslovnega partnerja pri vratarju je odločujoč. Pozdrav in kratka informacija ugodno vplivata na gosta, ki je prispel v tovarno.

Poslovni uspeh ni odvisen samo od enega, temveč od vseh, ki so na ta ali oni način pomagali, da je bil posel realiziran.

Leopold Babšek

KADROVSKE SPREMEMBE

V mesecu novembru so se v Elmi na novo zaposlili:

Hozjan Stanislav, Cigan Janez, Tivador Franc, Šajt Jožef, Toplak Janez, Sobočan Ladislav, Groznik Edvard, Sotmi Peter, Ptičar Štefan, Gerencar Ladislav, Špilak Jožef, Vohar Franc, Bedo Janez, Šimon Jožef, Šemovčan Štefan, Vuk Mihael, Šimonko Dezider, Zver Ivan, Kalamar Evgen, Kelenc Jožef, Špilak Štefan, Faič Jožef, Horvat Štefan, Klemert Jurij, Biro Štefan, Ščavničar Ciril, Požgai Zoltan, Kelenc Štefan, Biro Štefan Ribarič Janez, Sabo Marjan, Sabo Štefan in Horvat Štefan — v Lendavi. Perčič Julijana, Đurđanović Sladana, Katušić Nada, Heda Ružica in Babič Lazo — v vrtalnici. Okoren Olga in Pavlovič Matilda — v splošnem oddelku. Nukič Ramo — v energ. odd. Kužel Tomaž — v brusilnici. Parkelj Albina in Brečko Božidar — v PPS. Mesec Branako — v KOS. Gal Marjeta — pripravnik v TPP.

Na prakso sta prišla:

Bencik Evgen in Krojačič Dragutin — v montažo.

V istem obdobju so odšli iz Elme:

Struna Albin, Ratajec Štefka, Brkič Zorka, Arnuš Mlena in Kos Marija — iz montaže. Smrke Alojzija, Vinkovič Biserka, Sirnik Štefan in Malner Slavka — iz vrtalnice. Horvat Štefan, Farkaš Alojz in Zver Štefan — iz Lendave. Kres Janez — iz orodjarne.

Vladimir Mlinar

ZAHVALA

Iskrena hvala vsem, ki so ob smrti moje mame sočustvovali z menoj in jo spremili na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo izrekam darovalcem cvetja.

Ivanka Sevšek

ZAČARANI KROG

V naši državi smo veliki specialisti za nenehne in raznovrstne reorganizacije. Temu postopku pripisujemo skoraj magično moč, čeprav so nas praktične izkušnje že nekajkrat poučile, da ima tudi reorganizacija omejeno moč, še posebej tedaj, če jo opravljamo vedno z istimi kadri. Srečujemo se s komično situacijo, da isti ljudje nekega dne ugotovijo svojo popolno privrženost in podporo novim ukrepom, čez nekaj let pa prav ti zopet ugotavljajo, kako je vse narobe in kako je nujno potrebno izvesti novo in doslednejšo reorganizacijo, stabilizacijo ali reformo. Tako smo našo družbo že nekajkrat reformirali in reorganizirali, toda nikoli doslej nismo ugotovili krivca — posameznika ali skupino ljudi. Doslej smo se zadovoljili s tem, da je temu kriv sistem, slaba zavest ipd. in da zato nima smisla ugotavljati krivde za nazaj, ker to ne bi koristilo, temveč prej škodovalo našim prihodnjim prizadevanjem za izboljšanje situacije.

Ceprav se ljudje veliko manj zanimajo za urejanje družbenih zadev kot prva leta po vojni, vseeno niso ravnodušni do vseh teh postopkov in posegov v naše gospodarsko in politično življenje. Vsaka reorganizacija, reforma ali stabilizacija prizadene namreč določeno množico ljudi, skoraj praviloma vedno iste, ki so najmanj krivi za nastalo stanje.

Če je večina ljudi pred petimi leti verjela, da imamo resničen namen reformirati celotno naše družbeno in gospodarsko življenje, danes lahko brez tveganja rečem, da temu ni tako. Preveč je bilo doslej očitnih spodrsiljav, izjem in kompromisov, da bi še lahko

verjeli, da se to v prihodnje kljub napovedanim stabilizacijskim ukrepom in prenosu nekaterih važnih funkcij iz federacije na republike ne bo več dogajalo.

Zdi se mi, da se vse preveč in premalo strpno ukvarjamo s teorijo o odmiranju države in da bomo zaradi te teorije delno »demontirali« sicer res že precej birokratizirano državno upravo, vprašanje pa je, če bomo s tako imenovanimi medrepubliškimi dogovarjanji lažje in hitreje dosegli tisto, kar nismo mogli ali znali doseči z državno upravo.

Jugoslovanski politiki se radi hvajajo s svojimi originalnimi idejami in težavami pri iskanju novih izvršnih poti, oziroma »oranju ledine«. Po prvih izjavah o devalvaciji (razvrednotenju dinarja) je kazalo, da bomo tudi zaskrbljujoče visok primanjkljaj v plačilni bilanci s tujino rešili na svojstven — jugo način. Skrbelo me je, da bodo teorije svetovno znanih ekonomistov, ničkolikokrat preizkušene pri zdravljenju zunanje trgovinskih primanjkljajev ovržene prav v naši deželi. Kasnejša izjava predsednika republike je to bojazen pregnala, odstop podpredsednika vlade pa je potrebo po devalvaciji z ali brez odlašanja prisilil tudi vlado, ki je nedvoumno povedala, da bomo tudi mi reševali ta problem na način, ki ga pozna ekonomska teorija.

Odstop podpredsednika vlade je po urednih izjavah povzročil precejšnjo škodo, ker je dr. Miljanič veljal za velikega strokovnjaka, kljub vrzeli v vladi pa je to dobro znamenje za pričetek bolj odgovornega dela na najbolj odgovornih mestih v naši državi. Napovedan je namreč tudi odstop predsednika vlade (njegova osebna izjava novinarjem), če stabilizacijski ukrepi ne bodo uspeli. Tako pojmovanje odgovornosti pa je vse kaj drugega kot naša dosedanja praksa, ko so dovolj ugledni in družbeno blagoslovljeni posamezniki ob raznih spodrsiljavih skoraj praviloma »zarotirali« na višje mesto ali v najslabšem primeru ostali tam, kjer so bili, vsem protestom in negodovanjem navkljub. Če bo sedanja vlada s svojo prakso to zadevo spremenila, obstaja veliko upanje, da bomo tudi pri nas nekega dne stabilizirali gospodarstvo in odgovornost.

Franc Križaj

Novice

— 3. decembra t. l. je bilo »komercialno« srečanje z večjimi kupci naših izdelkov. Na tem sestanku so se pogovorili o tržnih odnosih med našim podjetjem in kupci. Govora je bilo tudi o novih proizvodih in proizvodih, ki so v preteklem letu primanjkovali na trgu. Kupci so bili seznanjeni z našimi prodajnimi pogoji, da bodo lahko pripravili specifikacijo za prihodnje leto.

— Direktor in šef prodajne projekativne službe sta bila na poslovnih razgovorih v tovarni Rowenta. Sklepali so o razširitvi kooperacijskih odnosov na termičnih aparatih in blagovni menjavi sestavnih delov. Obenem so se pogovorili o sodelovanju v proizvodnji malih gospodinskih aparatov, ki bodo v prihodnje poslovni predmet našega podjetja.

— 21. novembra t. l. so bili direktor podjetja, šef TPP, sekretar OOOZK in predsednik delavskega sveta podjetja ELMA na zasedanju delavskega sveta rudnika Kočevje. Na delavskem svetu rudnika so diskutirali o priključitvi k podjetju ELMA. Predstavniki ELME so obrazložili program priključitve in izgradnje tovarne malih gospodinskih aparatov v Kočevju.

— Druga skupina montažnih delavcev za montažo v Lendavi se v decembru ne bo preselila v Lendavo. Instalacijska dela v lendavskem obratu ne napredujejo kot je bilo predvideno z načrti. Vendar izgleda, da bodo montažni prostori usposobljeni za vselitev v januarju prihodnje leto.

— V mesecu novembru je obiskalo naše podjetje 115 učencev in dijakov poklicnih in srednje tehničnih šol. Obiski tovarni so sestavni del učnega načrta posameznih šol. Namen ogleda je, da se dijaki tehničnih šol grobo seznajajo s proizvodnjo. Posebej je to veljalo za to skupino dijakov in učencev, ki se usposablja za tehnično stroko.

— 8. decembra je odbor za napredek poslovanja obravnaval izdelani model osvajanja novih izdelkov. Predlog izdelanega modela je bil sprejet. Člani odbora so se dogovorili, da morajo posamezne službe izdelati program dela in razvoja služb. Programi naj vsebujejo vse novosti in izboljšave obstoječega stanja. Odbor bo o programih služb razpravljal po uskladitvi predlogov med službami. Uskladitev bo opravil direktor podjetja.

— Odbor za kadrovsko organizacijske zadeve intenzivno dela na reševanju stanovanjskih problemov, seveda vse v okviru možnosti. Objavili so listo prosilcev za izpraznjena stanovanja in listo prosilcev za stanovanjske kredite in nakup stanovanja. Predvidevajo tudi gradnjo stanovanjskega bloka s soudeležbo stanovanjskih najemnikov. Informativna objava je na oglasnih deskah.

— 10. decembra je delavski svet podjetja sprejel pogodbo o medsebojnih obveznostih med podjetjem Elma in Rudnikom Kočevje o preusmeritvi Rudnika Kočevje. Sprejeta so bila tudi stališča o vlaganju sredstev za gradnjo in ustanovitve proizvodne enote malih gospodinskih aparatov v Kočevju.

Med drugim je delavski svet razpravljal in sklepal o ugovoru kadrovsko organizacijske službe na sklep odbora (za vodenje postopka in izrekanje ukrepov delavcem zaradi kršitve delovne dolžnosti), ki je bil izrečen zaradi nasilne vselitve v izpraznjeno stanovanje. Člani delavskega sveta so bili mnenja, da je izrečena kazen dovolj visoka, izselitev pa je mogoča preko sodišča.

Pri takem odločanju so pozabili, da je delavski svet potrdil listo prosilcev stanovanj, pravilnik o pridobitvi stanovanj ter pravilnik o delovnih razmerjih, ki govori o kršitvi samoupravnih aktov. Člani delavskega sveta tudi niso povedali, kako bomo v prihodnje uveljavljali vrstni red prosilcev za stanovanje.

Stane Ritonja

Mladinski klub STIK

Dne 27. 11. 1970 smo odprli naš mladinski klub, ki smo mu nadeli ime Stik. Na otvoritev so bili poleg mladincev povabljeni tudi številni gostje, vendar pa se je otvoritve udeležil le namestnik direktorja tov. ing. Novak, ki je imel krajši nagovor in je uradno odprl klub.

Za ureditev kluba smo se mladinci odločili na letošnji mladinski konferenci. Težave, na katere smo pri obnavljanju naleteli, smo uspešno premagali. Seveda gre pri tem zahvala celotnemu kolektivu, ki je pokazal vse razumevanje in nam tudi izdatno pomagal s fi-

nančnimi sredstvi, saj je bilo v ta namen namenjenih 1.408.000 S din.

Z mladinskim klubom smo veliko pridobili za našo aktivnost. Dobili smo prostor, kjer bodo lahko naši mladinci uspešno razvijali različne aktivnosti. Seveda je vse odvisno od nas samih, vendar pa je bil z otvoritvijo kluba položen nek temeljni kamen, na katerega bomo lahko gradili.

Zaključim naj s pozivom vsej mladini v tovarni, naj se v čimvečjem številu poslužuje našega kluba.

Andrej Košak

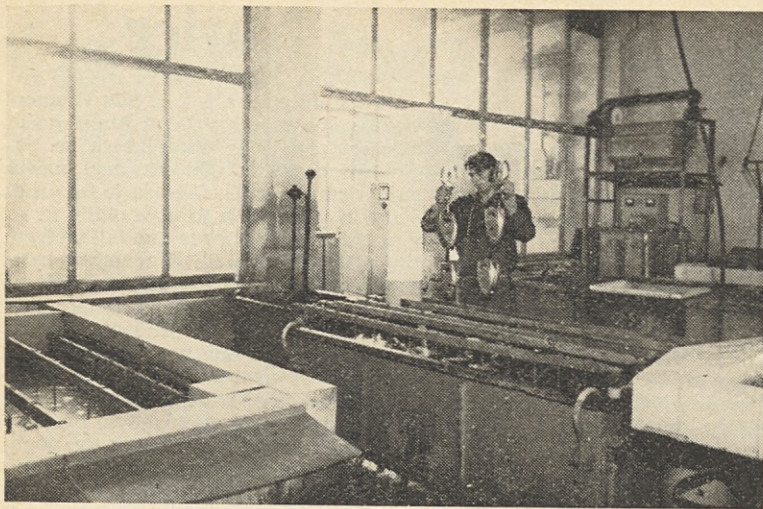

Po otvoritvi v mladinskem klubu

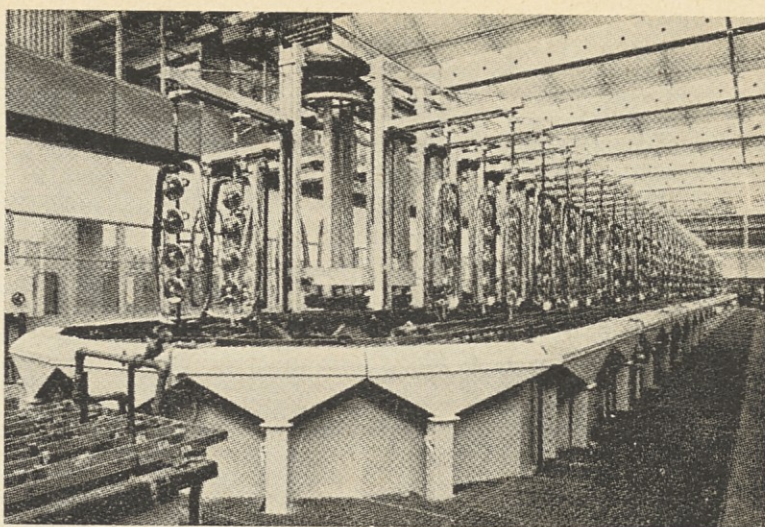

...vendar pa se je otvoritve udeležil le namestnik direktorja tovariš ing. Novak...

Uradna otvoritev mladinskega kluba

Med
starim
in novim

Tehnika mrežnega planiranja

Planirati proizvodnjo v industrijskem podjetju pomeni predvidevati zaporedje delovnih operacij tako, da se po možnosti na nobenem delovnem mestu ne pojavljajo sočasno. Do danes je na področju planiranja razvito veliko metod za različne namene in specifičnost posameznih podjetij. Večinoma so to metode, ki rešujejo planske probleme samo enega zaporedja del, oziroma operacij.

S temi metodami pa ne moremo reševati planskih problemov, kadar imamo opravka z več vrstami operacij sočasno, ker se pojavljajo možnosti križanja, oziroma na istem delovnem mestu se pojavi potreba po delu pri dveh vr-

stah hkrati. Na take probleme zelo hitro naletimo pri planiranju večjih tehničnih del, obsežnih projektov, kot so na primer gradnja ladij, obširne raziskovalne naloge, razvoj novih proizvodov in podobno. Enako nam tudi terminiranje same proizvodnje povzroča iste težave.

Za reševanje teh planskih problemov imamo danes na razpolago dve osnovni metodi, ki sta se v literaturi pojavili skorajda hkrati pod nazivom Critical — Path Metod ali kratko CPM in Program Evaluation and Review Technigne ali kratko PERT. Obe metodi sta nastali na podlagi moderne teorije grofov in nekaterih drugih znanstvenih

disciplin in jih imenujemo s skupnim imenom tehnika mrežnega planiranja.

Te metode nam nudijo grafični model tehnološko pogojenega zaporedja in simultaneosti izvajanja posameznih faz delovnega procesa ter logične zveze med fazami. Od tod izvira ime teh metod. Planske probleme s temi metodami rešujemo tako, da v mrežo, ki smo jo sestavili po logičnem razmišljanju, s pomočjo tabel po računski poti poiščemo tista zaporedja operacij oziroma del ki diktirajo čas dogajanja celotnega procesa oziroma začetne in končne termine. S spremembami na tej poti operacij, takojmenovani kritični poti, lahko bistveno vplivamo na začetne in končne termine celotnega procesa, torej lahko iščemo bolj ali manj ugodne rešitve zastavljenega planskega problema.

Metodo CPM so razvili v letu 1957 Morgan R. Walkov in James E. Kelley za kemični koncern E. I. du Pont de Nemours v sodelovanju z firmo Sperry Rand Corporation. Osnovna lastnost metode CPM je ta, da obravnava vse probleme terminsko eksaktno. To pomeni, da delamo z natančno določenimi termini, zato moramo imeti na razpolago natančno določene čase trajanja pomaseznih del, ali če se izražamo z jezikom industrijske proizvodnje norme. Zato je metoda CPM ugodna tudi za tisti del procesa planiranja, ki ga v literaturi imenujemo fino planiranje oziroma terminiranje.

V začetku so to metodo praktiki odklanjali. Po nekaterih podatkih več kot 2.000 podjetij v ZDA uporabljata to metodo pri svojem rednem planiranju.

Metodo PERT so razvili v letih 1958 in 1959 pri firmi Booz, Allen & Hamilton v ZDA. Metoda ima to prednost, da operira z verjetnimi termini in v nadaljevanju s pomočjo verjetnostne matematike obravnava tudi kritično vrsto operacij, napove pa lahko večje ali manjše verjetnosti zaželenih terminov. Sicer pa je dejstvo, da brž ko zapustimo območje norm, imamo redkokdaj opraviti z vnaprej poznanimi časovnimi dolžinami, ampak jih moramo le bolj ali manj pravilno ocenjevati.

Vsako raziskovalno ali razvojno delo je možno na primer le oceniti in zato posebno na teh področjih metoda PERT izkazuje velike prednosti. Prvič so metodo PERT uporabili pri znanem vojaškem projektu Polars v ZDA. Ob sodelovanju več sto kooperantov z ameriško mornarico je bilo ravno po zaslugi metode PERT možno skrajšati celoten projekt za kakih 19 mesecev.

Metoda PERT je v nekem smislu nadaljevanje metode CPM, saj v bistvu uporablja iste načine obravnavanja mreže, seveda tudi grafično predstavlo. Obema metodama je skupno predvsem to, da s tabelami planirane vrste dejavnosti, kaj hitro preterminiramo, če se je zaradi nepredvidenih okoliščin proti našim pričakovanjem spremenil potek

dejavnost oziroma del. Kdor koli se je kdaj ukvarjal s planiranjem, dobro ve, da je to tako rekoč vsakdanji pojav. Zato ni dovolj da poznamo številne oblike reševanja s temi metodami, ampak je velika pridenost njihovega tabelarničnega načina ravno to, da so posebno ugodna za prireditve na sodobnih elektronskih računalnikih, ali če se strokovno zrazimo, prirejene so algoritmu elektronskih računalnikov. Sorazmerno obsežne računske operacije, ki so potrebne pri raznih preterminiranih spremembah plana, se zreducirajo na ekspeditivno delo z računalniki, tako da pri pomembnih odločitvah v sorazmerno kratkih časih lahko predložimo več variant z obdelanimi prednostmi in pomanjkljivostmi.

Kakor vsaka metoda v planiranju, tako tudi tehnika mrežnega planiranja ima svoje omejitve. Ni ugodna za reševanje problemov tekoče proizvodnje. Vedno je treba računati s tem, da se z vsemi metodami približujemo teoretično predvidenemu stanju, katerega realizacija je odvisna od več faktorjev, ki se v dejanskem življenju pojavljajo »neplansko«.

Izredno težko je v kratkem članku opisati tehniko mrežnega planiranja in njeno praktično uporabo, zato sem se omejil na kratek informativni opis obeh metod. Že iz tega kratkega opisa tehnike mrežnega planiranja nam je jasno, da gre za popolnoma nov pristop k problemom planiranja oziroma vidimo, da so se razvile popolnoma nove metode kvantitativnega značaja pri poslovnih odločitvah. Iz tega pa se neho-te poraja vprašanje: »In kaj bomo storili mi.«

Odgovor ni preprost, zdi se mi pa, da je samo eden: karkoli že ukrenemo ne moremo mimo dejstva, da zaradi stalnega napredka tehnologije klasične metode planiranja in kontrole niso več primerne in se hitro razvijajo razne nove metode, k lahko ustrezajo vse večjim zahtevam tehnike in ekonomike. Gospodarske procese je potrebno sheamtizirati, to pomeni predočiti jih v obliki nekih modelov, kjer opustimo vse tiste lastnosti procesov, ki za optimalno poslovno odločitev niso bistvene, da bi ako mogli proces bolje obvladati.

Ivan Krivošič

Poslovno poročilo

za mesec november in osebni dohodki v letošnjem letu

Proizvodnja je v mesecu novembru dosegla 104 % plana po točkah. V omenjenem mesecu je proizvodnja potekala zelo uspešno, saj je po doseženih točkah na drugem mestu v letošnjem letu. Boljši je bil le mesec marec zaradi večjega števila delovnih dni. Slabši pa so obeti, da bo tudi decembra tako.

Manj razveseljivo je dejstvo, da je prodaja nekoliko nazadovala glede na prejšnja dva meseca. Kar za 26.000 točk je v novembru realizacija manjša kot v oktobru in dosega 89,5 % plana po točkah in 92,7 % v dinarjih.

Predvsem je bila manj uspešna prodaja instalcijskega materiala, na kar delno vplivajo zunanji činitelji, kot je pomanjkanje gradbenega materiala v glavni gradbeni sezoni. Prodaja termičnih aparatov pa je le za malenkost manjša.

Poglejmo gbanje poprečnih osebnih dohodkov v 10 mesecih t. l.

kvalifikacija	poprečje za 182,5 ur mesečno				
	poprečje 1969	okt.—dec. 1969	januar—okt. 1970	% porasta 4 : 2	% porasta 4 : 3
1	2	3	4	5	6
VS + VŠ	1.951	2.192	2.427	24,4	10,7
SS	1.423	1.551	1.684	18,3	8,6
NS	893	944	1.036	16,0	9,7
VK	1.460	1.583	1.774	21,5	12,0
KV	1.128	1.226	1.374	21,8	12,0
Priuč. delavci	710	756	842	18,6	11,3
Vsi zaposleni	920		1.083	17,7	

Podatki iz tabele prikazujejo čiste osebne dohodke brez dodatkov (popoldansko in nočno delo, nadure in nagrade). V tabeli smo primerjali poprečne OD leta 1969 ter zadnjega kvartala 1969 z 10-mesečnim poprečjem letošnjega leta.

Od septembra dalje pa velja sklep DS, da se zviša vrednost NNU (točke) od 9,50 na 10,50 din. Ta ukrep bo vsekakor ugodno vplival na porast OD v zadnjem kvartalu letošnjega leta.

Vinko Guček

Glasilo STIK izdaja delovna skupnost ELMA — tovarna elektromateriala Ljubljana-Crnuče. Ureja ga uredniški odbor, izhaja enkrat mesečno.

Odgovorni urednik: Stane Ritonja
telefon 341-005, int. 14
Rokopisov ne vračamo

Tisk: Tiskarna PTT, Ljubljana